

REDACȚIA

Dez. Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pr. an .. 24 col.

Pe jumătate an .. 12 "

Pe 1 lună .. 2 "

Către Dunărea pe au 4

Coroane.

Către România și America

10 coloare.

Pentru România și strălucitate

numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Dez. Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 9 bani de fiecare publicație.

Manuscripte nu se inapoiază.

Telefon oras și comita: 28

Oaspeții din București.

(R) Dacă nu intervine vre-o pedică în minutul din urmă, pe când aceste șire a-jung în public, dela București au sosit în orașul nostru doi o-speți distinși: Constantin Brâncoveanu-Basarab, coboritor din ilustra familie care a dat principatului Munteniei atâția voievozi, și V. C. Mortzun, din neam mare și d-sa, amândoi ocupând situațiuni înalte atât sociale cât și politice în regatul României. Domnia-lor vin la noi să ne cunoască.

Fie bine veniți!

În săraca și trudită noastră viață astfel de vizite sunt cel mai îmbucurător eveniment. Ele sunt de natură a cimentă legăturile de frăție ce e bine să existe între noi. În acelaș timp ridică moralul celor-ce în viața grea d'aici nu odată stau obosâți și se simt par'că stingheri în mijlocul atâtor valuri.

E și natural să se inchege între noi legăturile acestea. Nemuritorul Brătianu vorbise încă la 1869 atât de cald și înălțător despre datoria fratelui de a sări în ajutorul surorii amenințate... E tot așa de firesc ca acel frate mai mare să vină a-și vedea sora în obidă.

Și nu facem de cât să reamintim o pagină din istoria noastră contemporană, când constatăm, că din garda marelui patriot au venit la noi întâii frați să ne vadă și să ne cunoască... George Cantacuzino, Al. Beldiman, Delavrancea, Sihleanu, Bursan, au fost așa zicând precursorii înfrățirii dela 1905, când la Sibiu fruntașii noștri se întâlniră cu fruntașii Țării Românești...

Orizontul acestei cunoștinți între frați se întinde prin venirea între noi a d-lor C. Brâncoveanu-Basarab și V. C. Mortzun. Până acum frații de dincolo știau numai de Sibiu... Ilustrul președinte al Academiei Române, Ioan Kalinderu, a fost întâiul care a venit în părțile noastre, cu asistență de specialiști, să vadă viața economică și culturală d'aici. Anul trecut a fost profesorul universitar C. Stere, acum alți reprezentanți ai generației mai tinere din regat... Sperăm ca în viitor să se mărească încă numărul fraților al căror interes pentru soarta noastră se manifestă cu atâta căldură.

E mare deosebirea, între a ne cunoaște așa, din auzite și scrise, și între a ne vedea unii pe alții acasă și cu prilejuri de caracteristice manifestări culturale ori politice... Inceputul cunoștinții între noi s'a făcut, în Sibiu, pe vremuri de înverșunate manifestațiuni politice. Au dus bune amintiri despre noi fruntașii cari văzuseră marea conferență dela 1893 și congresul naționalităților din 1895, tocmai după cum mulțumiți au fost și de serbările culturale dela 1905.

Vizitele mai pe indelete, cum este și cea despre care ne ocupăm, dau prilej să ne cunoaștem și mai bine.

Numai în felul acesta se va nivela ceace

vitregimea vremilor a ridicat între noi și etnicește se va produce tăria pe care nici o politică din lume n'o poate nimici. România — a mărturisit-o și contele Andrassy — e menită să trăiască în cea mai bună prietenie cu patria noastră. Cine ar putea să obiecționeze când fii României caută să cunoască și legături firești să încheie cu frații lor din statul ungar?

Că unor politicieni maghiari, cu vederi politice înguste, nu le place să ne vadă împreună și ziarele lor au strigat pentru că ne-am dus la expoziția din București: asta n'are să determine nici atitudinea noastră, nici a fraților din regat, ci și unii și alții ne bucurăm când ne vedem, fie acolo la ei, fie aici la noi!

Iată de ce e mare și bucuria noastră putând să salutăm între noi pe distinșii frați.

Organizarea luptei. Din Budapesta primim știrea că Vineri comitetul național și clubul parlamentar român s'a sfătuit, sub prezidenția dlui dr. L. Leményi, asupra luptei de apărare în fața tendințelor destructive ce urmărește contele Apponyi. S'a hotărât lupta cea mai largă și mai energică atât în parlament cât și în afară.

Rehabilitare ?! Organul mitropoliei din Sibiu în numărul său penultim publică un fel de apărare în chestia purtării lui Burdea, când cu articolele scrise împotriva instituțiilor noastre bisericesti, școlare și economice. Confrății caută să explice lucrurile, că nu așa, ci altfel a înțeles și scris Burdea.

Cum vine «Telegraful» chiar acum, după alegerea dela Bocșa, să mai scuze pe Burdea? Din toate părțile ni-se atrage atenția și ni-se semnalează resensul produs.

Mandatele dela Lugoj și Zorlent, după cum anunță unamim ziarele ungu-rești (neuitând să spună că au știrea din sorgintea cea mai autorizată), vor avea soarta celui dela Bocșa: vor fi adică nimicite! Se vor face noi alegeri și nu auzim că în acele părți românii s'au organizat de luptă... Ori așteaptă până ce satele vor fi iarăși pline cu jandarmi?!

Retragerea unui proiect. În ședința sa de ieri, Camera României a primit spre dezbateri, cu 82 voturi contra 7, proiectul referitor la organizarea învățământului superior, din cauza căruia profesorii universitari declaraseră greva. Mulțumind pentru acest vot, dl Dissescu, ministrul instrucției publice, în numele guvernului a retras proiectul, până ce spiritele se vor mai liniști.

În decursul vorbirii sale de motivare, ministrul a orătat că o parte dintre profesorii universitari s'au ridicat contra proiectului mai ales din cauza dispoziției noi ce cuprinde privitor la numirea profesorilor.

În cameră se pornise de altfel luptă mare

din partea opoziției, ai cărei lideri P. P. Carp (junimist) și I. I. Brătianu (național-liberal) au combătut aspru proiectul.

Biserica în luptă.

(*) În viața noastră națională, biserica e aproape — totul. În trecut, veacuri de-a rândul, ea singură a fost locul unde s'a întâlnit frate cu frate, la zile de sărbătoare; în jurul crucii ne-am strâns și când dureri s'au abătut asupra noastră.

E de explicat deci, că privirea întregului neam este ațintită ș'acum asupra bisericii, asupra celor din fruntea ei. Deputații de sigur, își vor face datoria, vor lupta cu ultima energie împotriva proiectului de lege alui Apponyi. Nu supărăm însă pe nimeni, când afirmăm, că e de și mai mare însemnătate atitudinea ce vor lua-o prelații români, biserica cea viue, fruntașii prin poziția lor, prin venerația ce le-o purtăm și prin calitatea lor de membri în supremul for legislativ al țării.

În altă parte a ziarului nostru, dăm amănunte asupra celor petrecute în consistorul metropolitan.

La acest loc, constatăm, că biserica română națională, e decisă a intra în luptă, nu însă cu energia și întreg aparatul ce comportă situația.

Nu criticăm, ci avem încredere în membrii consistorului metropolitan, ne-ar fi părut însă mai bine ca să nu se fi mărginit la protest numai către guvern și cameră, ci dacă nu s'a aflat conzult să se convoace congresul pentru a protesta, apoi cei puțin să se fi decis o reprezentatiune către Coroană. Au fost cazuri mai puțin primejdioase, și totuși prelații s'au prezintat în fața tronului, cerând ocrotire ori dând informațiuni. Așa de pildă la 1879, când s'a tras întâia brazdă largă politice de maghiarizare. La Coroană au mers ș'atunci prelații, iar nu la — guvern.

Așa însă, ne e teamă să nu se producă impresia, că toată protestarea e numai de formă... Ori cât ar fi altminteri de ridicat, demn și energic protestul! Soarta acestui fel de protest e cunoscută adecă dinainte chiar și celui mai puțin în curent cu situația politică de azi: guvernul nu mult își va bate capul cu protestul în scris... Când s'ar fi convocat însă congresul și s'ar fi pornit și protestări în stil mare, și pe d'asupra se cerea atât în adunări, cât și în persoană, prin prelați, ca M. Sa să oprească curentul șovinist, ale cărui stavilare se deschid să verse potop asupra școalei românești, lucrul ar fi avut altă importanță.

Nu-i vorba: nimeni nu speră ca după o audiență a prelaților noștri la M. Sa, guvernul să-și retragă proiectul. Și Curtea însă și marele public european, dar mai ales Austria și România, ar ajunge să vadă cât e de mare nemulțumirea neamului românesc împotriva proiectului contelui Apponyi.

Așa însă, pare-că prea sunt puține dispoziții pentru a face opoziție îndârjită, ceea-ce pe guvern o să-l îndemne să nu se oprească la această primă lovitură, ci să meargă mai de parte, iar în șirele partidului național se produce o vătădă descurajare... Șașază asupra noastră un fel de toroipeală, devenim pesimiști și fataliști, reflectând la toate că zadarnică e ori-ce frământare!

Sperăm însă că totuși, prelații nu se vor opri la protestare în scris, ci ni-se va da mângâierea să auzim solemnul lor protest în Camera Magnaților.

Consistorul metropolitan.

— Prin fir telegrafic. —

Sibiu, 2 Martie. Consistorul mitropolitan a ținut ședințe ieri și azi, sub prezidenția I. P. S. Sale Mitropolitului Ioan Mețianu. Au fost de față P. S. Sa Episcopul Aradului, arhimandriții și vicarii dr. Ilarion Pușcariu, Filaret Musta, Vasile Mangra, arh. Aug. Hamzea, protosincelii dr. E. Roșca și R. Ciorogariu, protopopul Mihai Popovici, asesorii dr. Miron Cristea, N. Ivan, M. Voileanu, dintre mireni P. Cosma, Ioan Lengher, dr. V. Bologa și N. Zigre.

În prima ședință s'a cetit proiectul ministrului Apponyi și s'a debătut amănunțit asupra lui, arătându-se părțile vătămătoare autonomiei noastre școlare.

Și în a doua ședință s'a urmat cu discuția s'apoi s'a luat următoarele hotărâri:

1. *Congresul național-bisericesc nu se va convoca;*

2. *Episcopatul va înainta însă în persoană Memorand guvernului și parlamentului.*

Din România.

Interpelarea dlui D. Sturza. Iată textul interpelării dlui D. Sturza, în chestia legii de reorganizare a învățământului superior:

«Interpelez pe dl președinte al consiliului de ministri asupra gravei situațiuni creată guvernului, prin aducerea înaintea parlamentului, a pro-

iectului de lege pentru modificarea art. 53—54 a legii învățământului superior, fără observarea prescripțiilor a două legi organice ale instrucțiunii publice, călcând articolele 8, 10 și 73 din constituție și art. 12 din legea electorală și producând astfel o mare perturbare în organismul universitar și în întregul învățământ public.

Intrunirea profesorilor universitari și suspendarea cursurilor. Iași, 15/28 Februarie. Aseară la orele 9 a avut loc întrunirea colegiului universitar, pentru a se pronunța în chestiunea solidarității, cu greva pronunțată de senatul universitar din București.

Dl Climescu rectorul univesității, arată scopul întrunirii și regretă că nu sunt prezenți toți profesorii.

Dl Stere ia cel dintâiu cuvântul. Dsa spune că legea instrucției lovește în prestigiul univesității.

Recurgerea la greva a profesorilor este o măsură »în extremis«, crede totuși necesar a se admite greva profesorilor.

Dl Cuza, într'o cuvântare vehementă, cere solidarizarea cu profesorii din București, căci de nu vom face aceasta, spune dsa, studenții ne vor sili s'o facem, neprezentându-se la curs.

Dl Cuza, spune că a și suspendat cursul dsale și că nu-l va redeschide ori care ar fi hotărârea colegiului universitar.

Dl Leonardescu atrage atențiunea colegiului universitar, că măsura grevei e prea răsvrătitoare: Roagă colegiul de a recurge la o măsură mai pașnică.

Dl Costin, zice că greva este ceva ilegal și se întrebă ce vor face profesorii, în caz când legea cu toate acestea, va fi votată în parlament. Dsa zice că este dispus să facă ori-ce jertfe pentru prestigiul univesității, dar greva este ilegală.

Dl Bujur se pronunță pentru greva.

Dl Teohari Antonescu, spune că studenții au fost la dânsul și i-au spus că nu vor veni la curs; se declară pentru greva.

Dl Manicalide se declară pentru greva. Dl Xenopol arată că de multe ori s'a proiectat a se aduce jigniri univesității din Iași, cari toate au fost învinse fără a se recurge la măsuri ilegale.

În toate aceste minifestări ale univesității din Iași, cea din București nu s'a solidarizat.

Dl Xenopol mai relevă număreroasele îmbunătățiri pe cari legea dlui Dissescu le aduce univesității din Iași și termină rugând colegiul să renunțe la această măsură ilegală.

Dl Matei Cantacuzino e contra grevei.

Dl P. Poni, președintele clubului liberal din localitate recunoaște că legea e rea, crede însă că colegiul universitar nu trebuie să amită greva.

La urmă după discuțiuni în cari iau cuvântul mai toți profesorii asistenți, se decide demisiunea colectivă a profesorilor univesitari din Iași în caz când se va strânge un număr mai mare de semnături, de cel puțin 30 profesori din 40 câți formează colegiul univesitar.

Tot cu majoritate de 16 voturi se decide ca până la adunarea semnăturilor să se suspende cursurile univesitare cu începere de mâne.

Dl Naum, profesor univesitar care se află suferind, a comunicat rectorului cumcă se declară pentru greva generală a profesorilor univesitari.

Hotărârea luată va fi comunicată de rectorul univesității din București mâne dimineață.

Iată textul hotărârei luate de întrunirea profesorilor univesității din Iași:

»Consiliul univesității din Iași, întrunindu-se pentru a se consfătuți asupra situațiunei ce se creiază învățământului superior prin proiectul de lege aflat acum în dezbateră adunării deputaților;

»Văzând atingerea gravă ce se aduce culturii naționale prin acest proiect de lege prezentat parlamentului, fără a se fi luat avizul senatului univesitar și al consiliului permanent dupăcum este obligat în anumite cazuri, în virtutea legii învățământului superior, art. 67, al. II. și a legii administrației centrale a ministrului școalelor, art. 48 și 49;

»Văzând dispozițiunile greșite ale acestui proiect de lege de natură a compromite viitorul însuși al învățământului superior;

»Văzând că modul cum se desfășoară proiectul este jignitor pentru demnitătea corpului profesorilor univesitari;

»Văzând că ministrul instrucției publice n'a binevoit să fie seamă de întimpinările formulate de ambele univesități.

»Văzând protestarea univesității din București și aceea anterioară a consiliului univesitar din Iași, hotărâta în unanimitatea membrilor prezenți la ședința din 29 Ianuarie 1907:

»Cu majoritate a hotărât:

»Profesorii univesitari din Iași își dau demisiunile din funcțiile lor și sunt solidari în hotărârea nestrămutată de a nu reintra nici unul din ei în funcțiune până nu se vor satisface justețele lor revendicări, comunicându-se univesităților proiectul de lege asupra învățământului superior ca să-și dea avizul.

»Și până la întrunirea iscăliturilor colegilor absenți, suspendă cursurile.»

FOIȚĂ ORIGINALĂ A TRIBUNEI.

CORBEIU.

PARTEA II.

Narațiune de Ioan Slavici.

(Urmare).

VIII. Dor și jale.

«Mare lucru, — esclamă Doamna Fireanu. — Dar în lumea cea adevărată așa se petrec lucrurile: mai de voie, mai de nevoie, fetele se mărită, se obișnuiesc încetul cu încetul și în cele din urmă se simt fericite fiecare la casa ei.

Numai prin romanuri se cern lucrurile ca prin sită deasă.»

»Eu sunt de altă părere, — grăi dânsul, — și țin să am acele câte-va luni.»

»Câte-va luni sunt totdeauna, — stărui dânsa. — Repet, că nu se mai face, dacă nu se face acum.»

»Atunci n'are să se facă nici odată, — întimpină el, — și cu atât mai bine!»

»Dar trebuie neapărat să se facă, domnule Corbeiu, — stărui iar dânsa, — căci n'are fata unde să-și pună capul. Sunt muma și eu, am datorii către copii mei și nu mai pot să o țin la casa mea: peste câte-va săptămâni mi se întoarce fata, și nu pot să țin două fete mari la casă.»

Corbeiu se dete un pas înapoi și se uită lung la dânsa.

Le n'țelegea acum toate, și dacă n'ar fi fost la mijloc Lucia, i-ar fi întors spatele și s'ar fi despărțat. El nu putea însă s'o pună pe fată în dușmănie cu mătușa ei, poate singura ei rudă mai

apropiată, care a crescut-o și căreia îi datora recunoștință.

»Îți mulțumesc, doamnă, pentru mărturisirea aceasta, — grăi dânsul. — Trebuia să mi-o spunăți aceasta chiar dela început, căci nu mai stăruiam. Așa este, Lucia nu poate să rămâie în casa D-tale: ar fi greu și pentru D-ta, și pentru dânsa. — Să ne n'țelegem cu toată dragostea, ce facem cu ea.»

»O mărităm, domnule Corbeiu, — zise doamna Fireanu hotărât. — Altă scăpare nu e.»

»Asta nu! — tot nu! — Despre asta să nu mai vorbim, — răspuse el și începu să se plimbe neliniștit. — Tot mai bine e să rămâie fată bătrână decât să fie astfel jertfită.»

»Dar, — stărui din nou doamna Fireanu, — eu m'am canonit nouă ani de zile cu dânsa și vreau să-mi am sufletul împăcat știind-o așezată. N'ar avea nici cumnată-mea, răposata, odihnă n' mormântul ei, dac'ași lăsa-o fără de rost.»

Corbeiu se opri în fața ei.

»Nu-mi vorbi de dânsa, doamnă, — îi zise emoționat. — De ce nu mi-ai adus-o pe fata ei atunci!? — Mi-s'a schimbat întreaga viață de când mi-a intrat în casă: am și eu pe cine-va, la care țin și mă gândesc, de care port grije, căruia vreau să-i fac viața plăcută, de a căruia iubire țin să mă bucur, — sunt om ca toți oamenii. — Așa și chiar mai bine mi-ar fi fost încă de atunci, dacă mi-ai fi adus-o, și nu D-ta ai să te plângi c'ai ținut-o, ci mă plâng eu, că m'ai lipsit de ea. Dacă ți-e acum o sarcină, lasă-mi-o mie, c'o primesc bucuros, o iau cu multă dragoste.»

Doamna Fireanu se uită la el zimbând cu răutate.

»Te cred, — zise ea. — Nu înzădar au fost ostenețele mele. Acum, dupăce am format-o eu, așa de a gata, o primește ori-și-cine, căci e plăcut și prețios ajutor la ori-ce casă. — Cam în ce fel aş avea însă să ți-o las?»

»Ai toată dreptatea, — răspuse el liniștit. — Trebuie să-ți fie vieața ei toată recunoscătoare, și iubirea dtale, ostenețele ce ți-ai dat și jertfele ce ai adus nu pot să fie pe din destul răsplătite. — Așa e! Ești văduvă, doamnă, ai tras dela gura copiilor dtale și ai fată de măritat, și să-vârșesc un act de dreptate, dacă din pietate cătră răposata, drept recunoștință din partea mea și pentruca să iubiți cu atât mai vârtos pe Lucia voiu adăugă cinci mii de florini la zestre fiicei dtale. O fac aceasta cu toată inima, mă bucur, că pot s'o fac, și din datorie cătră fiica dtale trebuie să primești.»

»Dărnicia dtale e prea mare, — răspuse doamna Fireanu făcându-și bine știutul compliment, — și mă simt umilită în fața ei! Îți mulțumesc și în numele fiicei mele. Dar, — adăugă cam strimtorată, — dacă atât de mare ți-e dărnicia, toată lumea va ști, că Lucia o să aibă și mai mult, și e mai bine chiar și pentru dânsa să nu rămâie la casa mea, alături cu fiica mea, care, — adăugă ea în gândul ei, — nu e nici atâta de frumoasă, nici atât de deșteaptă, nici atât de îndemnatică.»

»Bine, răspuse Corbeiu supărat, — asta n'o să tulbure dragostea ce trebuie să ne lege. — O s'o trimitem undeva, o să găsim fie la Sibiu, fie la Brașov, fie aiurea pe cineva, care o va ține până ce-și va găsi norocul, dar n'o jertfim, doamnă, nu, — cu nici un preț.»

Doamna Fireanu nu mai avea nimic de zis, și

ajutat mersul și decisiunile luate și după audiență continuat desbaterile.

și S'a luat în dezbatere mai întâi chestia vamală chpe urma cea financiară. După cât se știe asupra uestiei vamale s'a discutat foarte puțin fiind pse cond—ții inacceptabile și de o parte și de cealaltă. Asupra chestiei financiare încă nu s'a ajuns la nici un rezultat favorabil, prin urmare atât în ceea-ce privește termenul scurt, cât și cel lung, cele două guverne n'au putut cădea de acord.

Astăzi, Sâmbătă s'a discutat părțile aparținătoare resortului de comerț în special chestiile de ordin politic financiar, deasemenea cele cari cad în cadrul agriculturii.

Din Rusia. Lucrătorii socialiști din fabrici au hotărât să provoace o grevă demonstrativă în ziua deschiderii Dumei.

Evreii din Kișinev au rugat pe deputatul din Odessa, avocatul Pergament să le reprezinte în Dumă interesele lor.

Conducătorul de tren Michailowski, care a observat mișcările atestatului împotriva marelui duce Nicolae și a putut împiedeca nenorocirea, a fost resplătit cu o mare sumă de bani și cu urecarea lefei.

— **Sophia.** În Sobrania bulgară s'a depus la cameră contractul asupra împrumutului de 145 de milioane încheiat cu Banque de Paris et des Pays Bas din Paris.

Actualități politice.

Nouă coaliție.

Se vorbește tot mai hotărât de formarea unei noi coaliții, cum anunțasem și noi în numărul de ieri. Unele ziare (ca «Az Uj-ság») aduc chiar știrea pozitivă, că pe sfârșitul acestei luni, sunt chemați la conferință, în hotel Royal, toți aderenții acestei idei. Convocatorul este iscălit de un dr. Szerdahelyi Henrik. Programul partidului însă va fi lucrat de Eötvös Károly. Alte nume încă nu se pomenesc.

Deocamdată nu zicem mai mult, decât ceea ce zisesem ieri: caracteristic!

Incă ceva despre proiectul lui Apponyi.

Din memoriul uniunii generale a învățătorilor ungari:

(Întâi, firește, își bate peptul național) ... «la școalele profesionale e mare rău, că directorul școalei este preotul, care e prezidentul senatului, în același timp. Preotul controlează numai persoana învățătorului — la metodele de instrucție nu se pricepe... Așadar, din punct de vedere al practicității, cărmuirea școalei trebuie lăsată exclusiv în grija învățătorilor, a directorilor (învățători) și a inspectorului!» —

Ia, vedeți cum s'au molipsit și dumnealor de logica Escelenței Sale!

Obstrucție — cu poporalii.

Par a se adevăra zvonurile, că elementele mai profesionale din partidul popular ar fi gata de a face cauză comună cu naționaliștii în caz de obstrucție. La desbaterile de ieri ale comisiei pentru instrucția publică, iarăș s'au repetat scenele penibile, de alaltăieri și mai înainte. Chernoch și Molnár au cerut neînduplecați să se elimineze dispoziția, care dă drept ministrului, să numească el pe învățător la școala profesională ajutată de stat. După o încercare zădărnă a

lui Apponyi, de a și valida punctul său de vedere, chestia s'a lăsat în suspens.

Incolo, pretenziunile șovinștilor s'au înfocat și mai tare. S'a primit propunerea lui Veress, ca în școlile mixte, unde sunt măcar 15—20 de copii maghiari, aceștia să fie instruiți exclusiv în limba lor. (Un stat în stat! Și acum nobilul conte Andrassy, nu se pornește să dărime cetățile — à la Don-Chisot! Red.) Prin minoritatea asta vor fi îndrăgiți și cei nemaghiari!

Și alte bazaconii.

Din »Budapesti Napló«.

Acest ziar de scandale serioase, a cărui țintă pe semne este a compromite frunțașii coaliției și a încăiera partidele aliate, vine în n-rul de astăzi cu noi acuze. Pune de titlă »Trădare« și zice:

»In Septembrie, anul trecut, Szterényi a tratat cu secretarii camerelor de comerț și industrie, înduplecându-i să dea camerelor mișcare pentru un curent general, și să ceară ele însele, ca, în loc de separație economică definitivă — dănuoasă țării — să se instituie numai linie vamală între Austria și Ungaria, iar asta numai pentru anumite mărfuri. Cu o astfel de mișcare pusă la cale de sus, și-ar fi justificat guvernul, poziția conciliantă față de Austria, trădând adevăratele interese ale țerii«.

Așteptăm desmintirea, apoi replica, pe urmă o nouă descoperire, un nou scandal... Cu câtă precizie se urmărește planul de subminare!

Tratările din Viena.

Aflăm cu oarecari rezerve, că la tratările între ministrii ungari și austriaci, s'ar fi făcută vorbă și despre chestia naționalităților. S'ar fi cumpenit, întru cât se pot lua în considerare, reprezentanții naționalităților, în caz de schimbare a constelației politice.

Negociările pentru tranșăție.

Budapesta, 2 Martie, seara (prin telefon). Din Viena vine știrea, că mâne ministrii maghiari se întorc acasă. Firele negociărilor pentru încheierea tranșăției economice între cele două state se vor relua la 14 c., când ministri de resort (finanțe și comerț) austriaci vor veni la Budapesta.

Dela frați.

Meetingul național din Suceava, convocat pe Joi, 21 Febr. st. n. a oferit acestei capitale din nou aspectul ei de furnicar, ce-l are an de an pe timpul peleginajului la sântele moaște, cu acea deosebire că de astădată mulțimea celor sosiți se recruta exclusiv din falnici fii ai neamului nostru sosiți din toate unghiurile Bucovinei. Îți sălta inima de bucurie când vedeai mândri fii ai munților dorneni înfrățiți în vederi și convingeri cu voinicii șesului de pe valea Sucevei, începând din Putna, Straja și Vicov și fiind cu suburbiile Sucevei; când vedeai reprezentanții poporului din toate părțile țării conduși de unul și același dor: eliberarea neamului din această atmosferă infectă în care se află.

Incă de pe la ora 11 sala otelului Central, menită pentru ținerea meetingului național, se impluse de lume, așa că cu multă anevioie puteai să te strecuri în ea, iar apropiindu-se timpul fixat pentru deschiderea meetingului nu mai era chip să pătrunzi în sală, ci foarte mulți, cari n'au putut încăpea în sală și pe galerii, au fost nevoiați

să rămână în încăperile laterale, ascultând orațiunile prin ușile deschise. De aceea se pare, că mult mai consult ar fi fost, dacă convocatorii ar fi exoperat dreptul ținerii meetingului unde va sub cerul liber, căci numărul participanților se taxează la 3 până la 4 mii de alegători, pentru cari nu există la noi un local destul de încăpător.

La orele 12, seniorul convocător dl Onesim Turcan salutând pe cei prezenți deschide meetingul prin o prea frumoasă vorbire.

Finindu-se cuvântul de deschidere cu întreite strigăte de »trăiască« la adresa Majestății Sale, Împăratului, conducătorul adunării îl prezintă pe comisarius politic dl Cojocar și propune alegerea unui prezident ad hoc al meetingului. La propunerea profesorilor Grigore Halip se aleg unanim d-nii Onesim Turcan, Ioan Procopovici și Ioan Dorofteiu ca conducători ai meetingului, iar d-nii Arcadie Procopovici și A. Gherman ca secretari.

Înainte de a trece la ordinea zilei se votează și se trimit telegramele de aderență la Maj. Sa Împăratul, ministrul-prezident baron de Beck, prezidentul țării dr. Bleiben, I. P. S. Sa mitropolitul și mareșalul țării baron G. Vasilco.

Iar trecându-se la ordinea zilei, ca primul vorbitor primește cuvântul secretarul de tribunal dl Iorgu G. Toma.

După cuvântarea imensă a dsale, întreruptă adese și acompaniată de nesfârșite aprobări și aplauze, urcă tribuna dl adiunct dela direcția buhurilor Dori Popovici.

Între altele a zis.

Cerem deplina autonomie a bisericii noastre ort.-or.; preîndem convocarea și instituirea definitivă a congresului bisericesc, înzestrat cu toate drepturile convenite după canoane și legile statului; cerem ca avrea bisericească să fie întrebuințată numai spre realizarea scopurilor sfinte, pentru cari e menită; cerem conservarea neștirbită a caracterului istoric român al bisericii noastre precum și respectarea tuturor drepturilor ei; nu vom suferi sub nici un raport, ca cea mai veche biserică a țării cu majoritatea covârșitoare a locuitorilor să fie, de dragul altora bagatelizat, drept aceea vom susține pacea confesională numai dacă celelalte confesii vor observa o atitudine pașnică față de noi, abandonând orice dor de expansiune în detrimentul nostru și ferindu-se de orice par agresiv în contra noastră.

Fiind deplin conștiiți de importanța culturii naționale, cerem învățământ național în marginea dreptului garantat prin legile fundamentale de stat; vom cere respectarea acestor legi cu privire la școalele populare și profesionale, ne vom întrepune pentru dobândirea de școale secundare naționale în toate locurile, unde interesele neamului nostru le vor reclama și vom pretinde cu toată energia și puterea argumentelor introducerea învățământului național în măsură corespunzătoare la universitatea din Cernăuți, în prima linie prin crearea unei catedre pentru istoria noastră națională.

Absolut nu vom suferi, ca școalele să se abată dela menirea lor și să se prefacă în institute de desnaționalizare și propagandă politică.

În moțiunea propusă și primită sunt următoarele:

Poporul român întrunit la Suceava astăzi în ziua de 21 Faur 1907, desaproband procedura arbitrară cu care s'a constituit așa numita dirigentă a partidelor unite, respinge dela sine presupunerea ce se va pleca conducerii acesteia și declară în acest înțeles că nu recunoaște zisa dirigentă precum și partidele reprezentate prin ea.

Poporul român întrunit la Suceava astăzi, în ziua de 21 Faur 1907 hotărăște în această adunare constituirea tuturor românilor din Bucovina într'un singur partid național compact reprezentat prin un comitet național.

Adunarea întrunită susține în întregime sa programul politic național dezvoltat în fața ei și declară jurnalul Apărarea națională cu data de

Înainte de dejun, dacă beai un jumătate de pocal de apă amară

Igmándi

alui **Schmidthauer**, în ordinu în decurs de 2—3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac intestine, și de sânge tot așa contra îngrășării, contra trohnei, respirării grele, galbenare, umflarea ficatului și fierii, diabită, vână de aur, podagră, reumă și multe boale interne Comandă se pot face la Schmidthauer Lajos, farmacist în Komárom. Se capătă în fie-care farmacie mai bună și prăvălie de coloniale. Prețul unei

o o o o o o o o o o o sticle mici 30 fil., mari; 50 să nu se confunde cu alta apă amară. o o o o o o o o o o

astăzi de organ publicistic al nou înființatului partid național. Rămâne în competența comitetului național a dispune în redigearea acestui organ devenit proprietatea partidului național pentru a-l face folosit pentru popor eventual a eda pe lângă el chiar o revistă specială pentru țărâimea noastră.

Gimnaziul din Caransebeș.

Chestiunea gimnaziului din Caransebeș în congregația comit. Caraș-Severin.

În congregația comitatului Caraș-Severin, dep. Coriolan Brediceanu, a luat cuvântul la pct. 34 al ordinii de zi, privitor la aprobarea deciziunilor mai multor comune din fostul confiniu militar, cari se referă la sumele votate fondului pentru înființarea unui gimnaziu maghiar în Caransebeș. Iată după »Drapelul« discursul dlui Brediceanu.

»Mai înainte de toate întreb pe dl vice-comite, că comunicatu-s'a comunelor respective că gimnaziul proiectat în Caransebeș va fi cu limba de propunere ungurească, fiindcă e imposibil ca comunele curat românești, cari nici speșele școlilor locale nu le pot suporta, să voteze pentru un gimnaziu cu limbă de propunere ungurească așa sume considerabile? Și de bună seamă au fost în credința că gimnaziul din Caransebeș va fi natural cu limba de propunere a populațiunii grănițerești, cu limba de propunere română. Corectă și justă poate fi o votare de ajutor numai, dacă se spune lămurit că pentru gimnaziul cu limba de propunere ungurească se cere acel ajutor, altcum comunele au fost în eroare și în neștiință când l'au votat.

»Just, echitabil și corect ar fi ca gimnaziul din Caransebeș să fie cu limbă de propunere română, căci aproape totalitatea locuitorilor fostului confiniu militar e curat românească și chiar după dispozițiunea legii de naționalități, statul ar trebui să înființeze în tinuturi locuite de români gimnazii cu limba de propunere românească. Insuși anteleptul patriei, Fr. Deák, a susținut aceasta cu ocaziunea debaterii legii de naționalități într-o vorbire clasică, făcându-i atenți pe unguri la faptul, cătă piedecă a fost pentru elementul maghiar timpul, când ei trebuiau să învețe în gimnazii cu limbă de propunere nemaghiară.

»Eu mă mir că voi, cari cu mare pompă ați pus în această sală portretul lui Fr. Deák, nu vă sfițiți al desavua prin faptele voastre după moartea lui și nu vă temeți, că din ochii lui din portretul, care vă stă în față, vor picura lacrimi de desamăgire, cari sunt condamnarea procedurii nedrepte față de populațiunea românească loială și credincioasă a acestui comitat. Nu, nu vă sfițiți și nu vă temeți, ci ascultați de cei ce s'au lăpădat de principiile sănătoase pedagogice și de dorința adevărată a poporului, căroa li-s'a gârbovit spinarea de închinare înaintea omnipotenței și căroa li-s'a tocit limba de lingerea mânilor, cari isbesc îndrepturile noastre firești.

»E timpul — continuă dl Brediceanu — să vă întoarceți și să ascultați glasul nefalsificat al poporului și al celor ce apără drepturile lui. Acum ar fi prilejul să vă întoarceți la respectarea legii și la împlinirea dorinței generale a poporului român, înființând gimnaziul din Caransebeș cu limba de propunere română. Prin această procedură ați câștiga simpatiile populațiunii și s'ar dovedi, că începeți a vă îngriji și de binele poporului românesc. Altcum și acesta gimnasiu va fi pus în serviciul maghiarizării. În contra înființării gimnasului nu ne opunem, dar ca să poată fi adevărat focar de cultură, trebuie să fie cu limba de propunere românească, limba poporului din tinutul Caransebeșului.

»De aceea propun, ca ajutoarele votate din partea comunelor respective numai cu acea condiție să se aprobe, ca gimnaziul proiectat din

Caransebeș să fie cu limba de propunere românească. Vă rog a primi acest amendament.

Se știe că majoritatea n'a primit amendamentul și a aprobat deciziunile comunelor în toată întregitatea lor.

Sociale.

Luxul.

Cei mai distinși economiști, au purtat o luptă teribilă, împotriva acestui flagel, care a fost ursit să îngroape cele mai frumoase speranțe ale muncii omenirii pe toate terenele.

S'a scris, s'a adus comentarii, s'au dat exemple, că luxul este un obicei periculos, nu numai pentru aceia, cari n'au de unde-l plăti, ci chiar pentru aceia, cari își pot permite să-l cultive pe un teren cât se poate de vast.

Și cu toată lupta aceasta înverșunată, cu toată opoziția aceasta, condusă de minți agere și persoane cu experiență și temei în ale gândirii, lumea n'a ajuns să creadă luxul un pericol pentru existența ei și să-l înlătore din cale, ci pe cât se vede îl crește, îi dă o desvoltare cu mult mai mare pe toate terenele și în toate paturile sociale.

La noi încă a pătruns cu o adevărată îndărătnicie și mai ales sexul slab ori frumos, cum îi mai zice, îl alăptează ca p'un plod iubit.

Dar pe când la alte popoare, luxul își are explicația lui, la noi, ori cât am căută să-l motivăm măcar în parte, nu ajungem nici odată la un singur punct, pe care ne-am putea sprijini în afirmațiile noastre.

Este explicabil luxul la popoarele mari, la francezi, la nemți, la englezi, unde industria și comerțul, sunt stâlpii puternici ai strălucitei lor situații economice, înțelegem lux în țările agricole, unde banul înlesnește exoperarea tuturor pretențiilor sufletului vanitos al omului și acolo unde cultura intelectuală își are și ea caprișiile ei, cari trebuiesc satisfăcute, nu înțeleg însă luxul la noi, la românii din Ardeal și țara ungurească, cari nu ne-am creiat nimica pentru îndulcirea nevoilor zilnice. Noi cari trăim împrumutând dela alții tot felul de modele de traiu și cari am putea face o selecțiune în acest împrumut, de ce să alegem tocmai luxul înaintea altor lucruri frumoase?

Nu zic, că nu ni-ar ședeă și nouă bine îmbrăcați, bine lustruiți, da, e cert, că și mutrele noastre se pot bucura de favoruri mai alese, dar, când știu, că pentru satisfacerea dorințelor, ce ne ard, nu avem industrie națională și cu banul nostru câștigat din greu, îngrășem pe streini, atunci luxul nostru, fie cât de mic, e nesănătos și din acest punct de vedere, e o boală socială, care ne împiedecă în desvoltarea firei noastre.

Sunt atâtea petreceri iarna. Aici mai ales, se poate judecă de cătă nepăsare suntem capabili. Aici ne stau înaintea ochilor modelele de examinat, asupra căroa putem fără remușcare, să zicem câteva cuvinte de critică.

Vedem pe domnișoara X. cât e de împopotonată în ghețe cusute cu fir, rochie și bluză de mătase, și aceasta pentru că părintele vede lumea cu alți ochi, mai rătăciți, mai seduși de învâlmășala, ce nu o înțelege, o vede orbit de promisiunile obscure și netemeinice ale unui viitor, care râde de noi, căci îi dăm prea multă încredere.

Aici vedem pe doamna Z. plină de inele și de tot soiul de bijuterii, îmbrăcată ca o princesă, pentru că bărbatul ei în slăbiciunea, ce cu o naivitate de admirat s'a lăsat să-l cuprindă, îi înlesnește satisfacerea ori căru gust, copilăresc, naiv, absurd de cele mai multe ori și... feminin din toate punctele de vedere, pentru că, dacă nu vin leșinurile, diferite indispoziții fictive și la urmă amenințările de divorț.

Ei ce să se facă bietul bărbat în asemenea cazuri? Și când ne gândim, că astfel de porniri condamnabile le întâlnim nu numai acolo, unde afacerea s'ar părea justificată prin câștigul bănesc

frumusețea al bărbatului, ci și acolo unde grija zilei de mâne nu se ridică de pe creier, când mă gândesc că pornind dela țărâime și până la cea mai înalta treaptă socială, — destul de joasă de altcum — gusturile în aprecierea luxului nu diferă, ci fie ele fete de țaran, de dascăl, advocați ori medic, toate au acelaș cuget, aceeaș vanitate, acelaș zbcium sufletesc *de a apare*, este ori nu stofă în ființa ei, ea vrea să-și dea aere, vrea să fie cochetă, mai cocheta ca toate, vrea să se umfle în pene, ca o curcă fluerată. — N'aș avea nimica în contră, dacă mi-ar fi dat să văz, că hainele, pe care pun așa de mult preț sunt lucruri de mână lor. Ele să-și facă tot ce le trebuie, pentru a nu înstrăina banul românesc și pentru lucrul acesta, căci am pretenția absolută, ca o fată la etatea de 16 ani, să ajungă la atâtea dexteritate.

Unde se propune ceva serios despre viața practică? Unde ni-s cărțile, cari să ne arate un mod mai prielnic de trai, să ne dea proptele de cari să ne răzimăm în drumul vieții noastre? Nu avem! Pentru-că nu ni-le-a scris nimica și cele cari există sunt copii după ale altor neamuri, a căror viață e regulată de împrejurări cu totul altele.

Pentru a sfârși zic, că îndemnul spre cele bune trebuie pornit de sus. Cătă vreme vom avea domnișoare citind romane ungurești la fereastră, vom avea și fete de învățători ori preoți săraci în mânuși albe și vom avea mai ales fete de țaran cu mâni spălate albe, stând vara la umbră sub acoperișul unui bordei sărac. Încă odată mai zic, că felul nostru de a trăi nu trebuie să-l identificăm cu al altora, noi trebuie să ne croim forme potrivite și propice desvoltării noastre, așa cum ni-le dictează nevoile noastre, iar nu cum le înțelege un cap ușor de femeie.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 3 Martie 1907.

— Vremea se îndreaptă. Termometrul se urcă. Zilele frumoase.

— Știri personale. Intre familiile cari și-au anunțat venirea la concertul tinerimei aradane, este și familia fruntașă română Mocsonyi din Capolnaș. Dșoarele Mocsonyi, au onorat cu prezența lor și concertul din anul trecut, când am avut fericirea să aplaudăm pe baritonul Popovici-Beyreuth.

— Concertul de mâne. Intervenind obstacole ce nu se pot înlătura, concertul de mâne se va ținea nu la »Crucea albă« cum am anunțat ieri, ci în sala dela »Ipartestii«.

— Darul „Ardeleni“ pentru gimnaziul din Brad. Institutul »Ardeleana« în adunarea sa generală dela 28 Februarie la propunerea părintelui Ioan Moța a votat cu mare însuflețire suma de 20,000 Cor. pentru gimnaziul din Brad, plătibile în cvote anuale de câte 2000 Cor.

Fapta se laudă de sine.

— Concertul din Cluj. Dintr'o recentă scrisoare ce primim din Cluj, scoatem următoarele:

»Doar acum patru ani dacă a fost concert așa reușit, cum promite cel de Duminecă. Comitetul aranjator primește din toate părțile Ardealului și de prin Bihor știrile cele mai favorabile. Se înțelege: atracția sunt prestațiunile celor trei — concertante, gingașele și mult apreciatele domnișoare Valeria Pop, Virginia Gal și Getta Hodoș. Vom aveă plăcere să aplaudăm nu niște diletante, ci artiste desăvârșite. Un interes deosebit i-se poartă dșoarei Getta Hodoș, care la Arad a făcut așa de mare senzație«.

SEGEDINUL E ORAȘ VESTIT

Acolo se pot căpătă cele mai ieftine Oroloage și bijuterii, mai ieftine de cât ori unde. Nu-i de lipsă să ne dăm bani în mâni străine. Cine vrea să se convingă depre toate acestea, să ceară un catalog mare ilustrat, ce se trimite gratuit, dela *Schneider, Samu, Juvaorgiu în Szeged*. Acolo se capătă un orologiu de argint dela 5 floreni începând, inel de aur, cu 14 carat dela 2 fl. 50 cr. în sus, cercei de aur dela 1 fl. 50 în sus, lanț (colier) aur 4 fl. 50 cr., un orologiu de nikel dela 2 fl. 50 cr. în sus, un vecker dela 1 fl. 50 în sus. Catalog gratuit și franco.

În ultimul moment aflăm, că dna Lucia Cosma va da și dsa concursul la concertul din Cluj, unde sosește azi. Dsa fusese chiar dela început luată în program. Se iviseră însă greutăți, în cât se credea că nu va putea participa.

— **Asentările în Arad.** De câteva zile, strădele orașului sunt pline de cete de flăcăi români cari vin doinind la »măsură«. Comisia de asentare se poate delecta într'o generație română viguroasă și sănătoasă care s'a înfățișat ieri înaintea ei. Aproape la fiecare român doftorul mare striga sugestivele cuvinte: »tauglich ohne Gebrechen«. Ne pare bine de aceasta.

— **Avis.** La numărul de azi al »Tribunei«, exemplarele ce merg pe linia Arad-Seghedin, Arad-Brad, apoi comunele Chișineu, Socodor, Otlaca, Șimand, Covăsinț, Cuvin, Ghioroc, Miniș, M.-Radna și Lipova, este ca supliment »Pipăruș« nr. 3.

— **Un sat distrus de o lavină.** Din Cristiania (Danemarca) se anunță că în județul Komsdal s'a abătut asupra localității Gtiranger o lavină de zăpadă și ghețuri.

Cea mai mare parte a locuințelor din sat au fost distruse. Patru ferme model au fost completamente acoperite. S'au scos de sub ruine până acum 13 cadavre.

Guvernul a trimis ingineri la fața locului pentru a salva — dacă va mai fi ceva de salvat.

— **1500 vagoane rusești... dispărute.** La ministerul de război din Petersburg se fac cercetări spre a da de urma a... 1500 vagoane, încărcate cu provizii pentru armata din Mandjuria.

În acele vagoane erau și bani. Dar ele au dispărut ca un ac într'un car de fân.

Țarul, foarte indignat de aceasta formidabilă defraudare a dat ordin ca să se descopere cel puțin hoții dacă nu și vagoanele.

Cu toate cercetările făcute nu s'a putut da de urma lor de cât până la stațiunea siberiană Innokenjewskaja-Irkutsk, d'acolo mai departe nu se mai găsește nici o urmă de ele.

S'a instituit o comisiune specială care să cerceteze această afacere scandaloasă, care în definitiv nu e cea mai scandaloasă din Rusia.

Nu s'a furat oare și alte vagoane în timpul războiului? Nici după 8 luni comisiunea aceasta »specială« n'a putut afla nimic.

Ziarul Wremja din Tomsk anunță, că în neputința de a face lumină în această chestiune »misterioasă«, generalul Cehlatoff a conchis ca afacerea să se pună la dosar.

Dacă nu e altă soluțiune!

— **Un deputat asasinat.** Se anunță din Montpellier, că deputatul Pierre Leroy Beaulieu, al cărui prim mandat a fost anulat și care a candidat din nou la alegere, a fost împuscat.

Gionțul i-a fost estras fără pericol de moarte. Atentatorul a scăpat.

— **Intreită crimă în Belgrad.** Ziarele sârbești, nu se știe din ce motive nu aduc nici o știre referitoare la omorul a trei ofițeri în Belgrad.

Se zice, că acești ofițeri s'ar fi dus pe la orele 4 de dimineață într'o cârciumă din suburbiul Dorthyol să-și petreacă. Ei au ajuns la ceartă cu proprietarul cârciumei care în mânia sa ar fi scos revolverul și ar fi tras asupra lor, ucizându-i pe loc.

După o altă versiune cei trei ofițeri, cari se zice că ar aparține de ceata conjuraților, au fost uciși de un revoluționar macedonean în stradă, care a scăpat, iar pe cele trei victime le fin încă ascunse de știrea publicului.

Miliția și poliția păstrează cel mai mare secret asupra acestui caz.

— **Explozia dela Câmpina.** La 1 Martie s'a întâmplat o groaznică explozie la uzina de electricitate Lahmayer din Câmpina (România),

Explozia, după cum am spus, s'a produs la un cazan de aburi și a cauzat moartea a doi nenorociți lucrători, anume Costache Cojocar și Al. Machedon și rănirea altor patru lucrători, din cari Chiță Coșaru și Nae Cojocar sunt pe moarte.

Seara pe la orele 10 s'a auzit o puternică detunătură, care a răsunet în toată valea Prahovei.

Toți locuitorii din oraș au sărit în sus spăriați și au început să alerge în direcțiunea unde se auzise acea detunătură. Nimeni nu îndrăsnea însă să se apropie de colozala construcție a uzinei, temându-se să nu se producă vre-o nouă explozie.

Partea clădirii unde se aflau instalate cazanele de aburi, era cu totul prăbușită, iar din dărâmături se auzeau gemete și strigăte de ajutor.

Ghiță Ceaușu și Ion Radu Duță au fost așezați într'un singur pat, căci e lipsă de locuri la spital.

Ambii sunt opăriți pe mâni și pe obraz și au leziuni pe corp.

La primul interogator ce s'a luat răniților ei au spus, că nici-odată nu a fost în uzină o temperatură așa de ridicată, ca în seara exploziei.

Cazanul dogorea la distanță și ei au observat ceva anormal, dar fiind prea ocupați, nu au dat prea mare importanță faptului și n'au raportat nimic.

Cu câteva minute înaintea exploziei, dl Jean Wild, mecanicul-șef al uzinei a trecut pe lângă cazanul, care a produs groaznică nenorocire fără să fi observat starea anormală a cazanului.

Nu mult după îndepărtarea mecanicului-șef, s'a produs explozia a cărei victime au fost și dâșii.

Presiunea prea mare a cazanelor, lucrătorii și-o explică prin faptul lipsei de control la manometru.

— »Pipăruș«, revista umoristică, numărul 3 a apărut având următorul sumar: Sezătoarea din Budapesta, Strofe dela Bocșa, Românul năcăjit, Pipa țiganului, Asemănare mare, Filologie, Îmbărbătarea poetului, »Hibrizii«, Celebru dintr'o lovitură, Un ministru mort de două ori, Spicuri, Birăuț în Jägerhorn, Tipul (Dorca), D'ale copiilor, Din ale doctorului Vesa (pe care tipograful l-a făcut — Ovesa), Lupul și oierul, Știri mărunte și o mulțime de anecdote scurte și cu haz.

Felurime.

Cel mai înalt coș de uzină. Firma Alphons Custodis, din New-York a primit — după cum anunță »Thachniche Rundschau« o comandă pentru construcțiunea unui coș înalt de 155 metri, având la vârf o deschizătură de 15 metri și 25 cm. pentru exalațiunea gazelor și a fumului. Acest coș e destinat pentru o turnătorie de argint, plumb și minereuri de aramă.

În Europa există un coș la fabrica cea mare Halibrücken, din Saxonia, care are o înălțime de 140 metri. Până acuma însă tot America avea pe cel mai înalt, unul de 149 metri și 15 cm. înălțime. Și acest coș a fost construit tot de firma Alphons Custodis.

Mai înaltă construcțiune nu s'a făcut decât turnul lui Eifel, și monumentul lui Washington (169 metri) primăria din Filadelfia (167 metri) și catedrala din Colonia (155), — pe când turnul bisericii Sf. Ștefan din Viena nu are o înălțime mai mare de 137 metri.

Economie.

Arad, 3 Martie 1907.

— **Adunarea generală a »Ardelenei«** — scrie »Libertatea« s'a ținut în 28 Febr. n. sub președinția dlui Dr. Ioan Popp, președintele direcțiunii. Adunarea a fost bine cercetată. De față vre-o 25 acționari și mulți neacționari. Noul director I. I. Lăpădatu prezintă raportul direcțiunii, bilanțul și raportul comitetului de supraveghiere, supunându-le desbaterii. A vorbit la raport mai îndelungat dl Dr. U. Traian Mihaiu.

Au mai vorbit d-nii Dr. Mihiu, Dr. Dubleş, directorul Lăpădat și pr. I. Moța.

Adunarea a primit raportul Direcțiunii, a aprobat bilanțul, a aprobat împărțirea profitului curat, și a reales în direcțiune pe membrii eșiți: Dr. I. Popp, Dr. Romul Dobo, Dri S. Moldovan, iar în comitetul de supraveghiere pe membrul eșit: I. Popovici (Gelmar), intrunind fiecare totalitatea alor peste 2300 de voturi date.

Se leagă frumoase nădejdi de ideea unei noue emisiuni de acții, de care direcțiunea e preocupată, pentru a mări buna proporție și lichiditate între activele și pasivele institutului.

— **Dr. Mihiu pentru tovărășii.** În adunarea generală a »Ardelenei« precum aflăm din »Libertatea« fruntașul român Ioan Mihiu a făcut o caldă propagandă pentru înființa-

rea *tovărășilor la sate*, un lucru dela care s'ar putea aștepta mult bine.

Cei chemați ar trebui — asemenea dlui Mihiu — să dea tot sprijinul dlui V. C. Osvadă, care a ostenit mult și face o propagandă laudabilă pentru înființarea de tovărășii, de care am avea mai mare lipsă decât de bănci, cari răsar ca ciupercile cu rost, ori fără rost.

Câte ceva despre băncile noastre.

În timpul din urmă, mai ales pe la sfârșitul lunii Ianuarie și începutul lui Februarie ne-au defilat pe dinainte sub forma de anunț, bilanțul tuturor băncilor noastre.

Am azistat la unul dintre cele mai frumoase rezultate îmbucurătoare pentru situația financiară a băncilor și satisfăcătoare pentru acționari.

Venitul curat ne-a dat pretutindenea cifre foarte vesele, creând astfel un viitor sigur și plin de speranțe institutelor noastre financiare, cari așa cum se prezintă, ar putea să mulțumească necesitățile de toate zilele ale poporului.

Nu ne vom putea însă multă vreme bucura de reușita băncilor noastre, o reușită, care e garantată dinnainte prin faptul, că dacă se găsesc bani de împrumutat se găsesc cu atât mai mult oameni, cari vreau să-i ia cu dobândă, și încetul cu încetul vom căuta a ne obișnui și cu ideea, că dacă băncile noastre ne aduc un folos, va putea odată și odată, ca acest folos să se micșoreze ori să se afirme numai într'o direcție și să se localizeze numai asupra unor persoane asupra acționarilor, lăsând pe celălalt factor activ al înaintării institutelor, masa poporului să nu aibă favorurile, cari ar putea să le aibă în cazul când s'ur încerca din partea băncilor o activitate mai bogată, mai largă decât simplele avansuri pe ipotecă ori împrumuturi cu garanție personală. Dacă am sta să calificăm foloasele ce ni-le aduc azi băncile, vom ajunge să sfârșim în câteva puncte; ajută pe om într'o lipsă momentană și creiază pentru absolvenții școalei noastre de comerț un teren de ocupație și un azil în viață.

Ar trebui însă, să se dea o desvoltare și în altă direcție institutelor de bancă și să nu să mărginească activitatea lor la simple împrumuturi.

În scopul acesta am putea descoperi multe debușeuri unde banul nostru s'ar putea plasa cu folos și anume ar fi întreprinderile de tot soiul, închirieri ori cumpărări de unelte și mașini agricole arândări și exploatare de moșii, înființarea de mici stabilimente industriale pentru care ar necesita creșterea câtorva buni maestrii în streinătate mai ales în ramura țesătoriei și a pielăriei, exploatarea de păduri și mai ales aceasta branșă ni-o ia de dinainte streinii în special evreii.

Mai anul trecut în coloanele »Gazetei« dela Brașov profesorul *Mayor* dela școala de agricultură din București a scris o serie de articole arătând însemnata bogăție silvică a munților noștri. Li putem numi ai noștri pentru-că întregă coroana a Carpaților dela Orșova până în părțile maramurășene a fost de veacuri sălașul poporului românesc și nu s'a auzit alt glas pătrunzând în sinul munților astora decât glasul nostru strămoșesc.

Pădurile cari acoper până sus cu cel mai frumos lemn de toate speciile munții sunt o nemai pomenită comoară și ar putea forma

pentru vecie ocupația locuitorilor din acele părți, cari din lipsa de pământ arabil și a livezilor de pășunit sunt siliți să-și caute alt adăpost croind astfel o caznicie stingheră, bărbatul în țară, și femeia curățindu-și unghiile în fereastră.

Astfel putem numi două frumoase centre românești mărginate din părțile Ardealului Seliștea și Săcelele.

Nu voim să intrăm în amănunte dar nu putem trece, fără a observa, ca dintr'un fapt se nasc alte zece, dintr'o greșală simplă, se pot naște situații grave ori critice bunăstării noastre.

Dar ni-se va reproșa, că n'avem bani destui. La aceasta nu putem decât răspunde, că un consorțiu o asociație a băncilor, ar putea da capitalul necesar pentru a se începe lucrări în mic și dela mic să se ajungă la mare, prin stăruință și muncă neobosită. E de datorința băncilor, la noi, unde n'avem capitaliști, să nu lase să ni-se răpiască de dinainte averea noastră națională.

Dar pentru sistemizarea acestor lucrări se cere un studiu special, și în coloanele unui ziar nu putem da informații minuțioase.

Dând un imbold și arătând celor chemați calea cea bună, credem, că ne-am făcut datoria.

Cât alcool se bea în Ungaria? În Ungaria să bea la an 248 milioane litre de vin, 45 mil., litre de bere, 219 milioane litre de vinars, la oaltă deci 512 milioane litre de băluri alcoolice. O sumă înspăimântătoare în mai mare parte pentru stricarea sănătății.

O legendă din Siam.

— După Bastian. —

Mai demult a fost un rege puternic cu numele Humajum. Călătorind odată cu oastea sa, i-s'a făcut sete. A căutat apă în toate părțile, dar nu a aflat.

Mergând mai departe, regele observă o grădină cu pomi. A lăsat oastea în drum și a alergat acolo. A întrebat pe grădinar că nu 'i-ar putea da puțină apă de beut, ca să-și astâmpere setea. »Aici nu-i apă«, răspunde grădinarul, sunt însă mere de granat câte poștești. Dacă voiești să mânci, poștește în grădină și te odihnește, îndată voi pregăti beutura din sucul poamelor.

Regele a intrat și a șezut la umbră. Grădinarul a luat un măr și la pus pe o pânzătură albă. Storcând mărul s'a umplut păharul de un suc bun și dulce, cu care a fost îmbiat oaspele său.

Regele s'a răcorit. Intr'aceea a întrebat pe grădinarul că plătesc dare după pomii aceștia?

»Nici odată nu am plătit și nici acum nu plătesc.« Sunt însă în apropiere niște grădini de pomi, după cari proprietarii plătesc dare.

Regele îl întreabă apoi pe grădinar, despre venitul anual al grădinei.

Grădinarul a răspuns cumcă în anul trecut a avut un venit de trei sute salingi în aur și poame i-au mai rămas încă destule.

Regele începu a medita întru sine: »Grădina asta de pomi e destul de mare, dacă așa pune dare pe pomi, frumoși bani aș căpăta«.

Până se gândea în acest chip, ceru dela grădinar să-i mai facă un păhar de beutura. Grădinarul a adus un măr și l-a stors în fața regelui, dar abia ieșă ceva fluid. A adus apoi mai multe mere și păharul nu s'a umplut.

»Ce să fie asta?« întreabă regele. »Dintr'un măr ai umplut un pahar, pe care l-am beut și acum nici din zece mere nu se umple un pahar«.

Bătrânul grădinar făcă din cap și apoi răs-

punde: »Știi pretine, eu îți explic ție cum se întâmplă acest lucru. Maiestatea Sa, marele nostru rege, care domnește peste noi, cu siguranță a decis tocmai acum, ca să pună dare pe pomii aceștia. Îndată ce va fi impusă darea, se uscă și nu mai poți stoarce nimic din ele«.

Regele atunci se gândi așa:

»Când m'am decis ca să pun dare pe acestea poame, li-s'a uscat sucul; apoi dacă îmi voi schimba proiectul, atunci ce să va întâmplă?« În fine după o frământare a ideilor, s'a decis așa: »Nu voi pune dare pe acești pomi«. După aceea a rugat pe grădinar să mai aducă un măr și să facă probă de nou.

Bătrânul i-a implinit cererea.

Storcând un singur măr, nu a încăput în păhar beutura.

Bătrânul grădinar cu bucurie a început să spună: »Vezi prietine, eu îți explic acum și acest lucru. Maiestatea Sa, marele nostru rege, carele domnește peste țara noastră cu siguranță, a decis tocmai acum, că nu va pune dare pe acești pomi. Să știe din vechime, cum că de câte ori regele aruncă dare pe pomi, pentru cari până atunci nu s'a plătit, pomii se strică, poamele își pierd aroma și dulceața lor și dela un timp pomii se pustiesc.

Tot așa se întâmplă și cu alte lucruri — deși sunt taxate cu dare, — dacă li-se ridică darea ordinară.

Cine vrea mult, capătă puțin; cine se industește cu puțin, acela va avea mult«.

Regele l'a întrebat, că din ce cauză se întâmplă așa.

Grădinarul i-a răspuns: »Dacă se pun dări mari, atunci proprietarii grădinilor și pământurilor, nu mai lucră ca mai înainte, neglijă și lasă să se pustiască tot.

Atunci scade și venitul dărilor.

Dacă însă dările nu sunt mari, atunci proprietarii își cultivează cu diligență grădinile și pământurile și țin toate în stare bună. Și deoarece văd că și ei au folos după munca lor, devin zeloși și se îndeamnă unul pe altul. Aceia, cari cultivau înainte numai 3—4 pomi, acum cultivează cât se poate de mulți, și așa crește și venitul dărilor și la tot cazul va fi mai mare ca mai înainte«.

Regele s'a convins că are dreptate grădinarul.

Chiar în acel moment a sosit și suita s'a cu nobilimea, cari îl căutau.

Când s'au postat cu toții la poartă atunci a observat bietul grădinar că oaspele lui e însuși Maiestatea Sa regele. S'a speriat. Era galbin ca ceara.

Regele a dat ordin ministrilor săi ca numai decât să i-se deie bătrânului grădinar scrisoare despre aceea cumcă nu are să plătească dare după grădina sa de pomi.

Tot odată l-a denumit de guvernator cu deplină putere pe acel ținut.

Dupăce a sosit acasă regele, a dat următorul ucaz: »Astfel de obiecte pentru cari până acum nu s'a plătit dare, să fie libere de dare și de acum înainte. La oficiile de vamă și la târguri toate dările să fie scăzute. Fiecare funcționar administrativ așa să facă precum ordonez eu«. După aceasta, an de an creștea venitul dărilor și vămilelor, iar poporul trăia îndestulit și fericit sub domnia marelui principe.

(Tohanul-vechiu).

Gh. Ardelean.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut Nr. 6 din »Viața literară și artistică« din București, cu un bogat sumar literar, cronici și informațiuni. — În portret sculptorul simpatic și cu mult talent, Fritz Storck.

»Neamul românesc« Nr. 81 cu un variat cuprins și obiecțiuni politice clare. În primul articol dl Iorga vorbește despre chemarea »Ligei Culturale«.

Dl dr. Vasile Suci, profesor la seminarul teologic din Blaj a scos în broșură un studiu critic teologic despre »Hipnotism și Spiritism«. Prețul 1 cor. și 50 fil.

»Viața Românească«. (Iași) anul II. 1. Cuprinde un foarte frumos și vast material, anume: I. Al. Brătescu-Voniești, Contravenție (schiță). O. Carp, La mormântul Anii (versuri). V. Cioflec, De-acasă... A. Phidippida, Specialistul român. Cornelia din Moldova, Toamna, Pe lună, Stele (versuri). D. D. Pătrășcanu, Din amintirile lui Constantin Casian Ana Conta-Kernbach, Batra, Singurătate (versuri). C. Stere, Patru zile în Ardeal, Dinu Ramura, La utrenie (versuri). Mihail Sadoveanu, Casa veche (schiță). G. Ibraileanu, Ioan Al. Brătescu-Voniești (studiu critic), G. Tofan, Teatrul în Bucovina. S. Secula, Școala elementară și școala profesională. O. Raneti, Cronice bucureștene (versuri hazlii). Izabela Sadoveanu-Evan, Arta națională. L. col. Sc. Panaitescu. C. S. Piemont românesc? I. G. Duca, Criza religioasă în Franța. G. I. Polemica. — Recenzii multe și prețioase, Revista Revistelor, bogată. — Mișcarea intelectuală. Bibliografie.

»Țara noastră« I. 6; Limba românească, de I. Lupaș. Scrisoare către țărani. Chipuri: Regele și Regina României. Cioban cu turma. Știri. Țara noastră nr. 7. cuprinde: Din păcatele noastre de O. Goga. Ce să mâncăm? Cântecul lui Dăian, de G. Tulbure. Cântec din popor. Asigurarea vitelor. Sfaturi economice (Despre pășune). Snoavă. Știri. Un chip (la război).

»Cântarea înaltă sufletul«. Dela librăria editoară G. Zeidner din Brașov primim o broșură cu acest titlu și cu protreistul dlui George Dima director de musică în Brașov 24 pag. Extras din catalogul librăriei H. Zeidner, 32 pag. Prețul gratis.

In curând va apărea de sub tipar în editura dlui George Bujigan, învățător în Delibiat (com. Temeș) opul bisericesc conces de Ven. Consist. Diecezan al Caransebeșului, — »Cantorul bisericesc«. Opul cuprinde rânduiala tuturor serviciilor bisericești dela vecernie, utrenie și liturgie a serbătorilor de peste an, cele 8 glasuri precum și tipicul bisericesc pentru toate cazurile. Prețul broșat 8 cor., legat 10 cor., legătură de lux 14 cor. Se poate abonă de-adreptul dela autor-editor. Formatul octav mare pe 2 coloane, tipar roșu-negru, hârtie fină, — tehnică modernă.

Cursul pieței din Budapesta.

Prețul grăului (de 71—81 kilograme):
pro 100 de kilograme:

De Tisa — — — —	14 K. 80—15 K. 50 fil.
Din comitatul Albei — — — —	14 » 45—15 » 10 »
De Pesta — — — —	14 » 65—15 » 15 »
Bănățenesc — — — —	14 » 35—15 » — »
De Bacica — — — —	15 » 45—15 » 10 »
Săcară — — — —	12 » 95—13 » 10 »
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	13 » 20—13 » 50 »
» de cvalitatea II — — — —	» — — — — » — »

Prețul bucatelor față cu săptămâna trecută nu s'a schimbat.

Ovăs — — — —	15 K. — — 15 K. 50 fil.
Cucuruz — — — —	10 » 25—10 » — »
Rapiță — — — —	» — — — — » — »
Mei — — — —	10 » — — 10 » — »

Făină. Prețul e după 100 kgr. socotit.

Nr. 0	1	2	3	4	5	6
cor. 25.90	24.90	23.90	22.30	20.90	19.90	18.90

Nr. 7	7 ¹ / ₂	7 ³ / ₄	8
cor. 17.30	15.40	14.60	11.80

Tărâțe de grâu: cvalitate fină 9 C. 50 fil. cvalitatea dură 9 C. 80 fil. Tot câte 100 kg.

Deosebite. Unsoare de porc 154—155 cor. Slănină 120—128 cor. 100 kilograme.

Prețurile rămătorilor în Budapest-Köbánya. Ales unguresc: bătrâni grei (din cari părechia cântărește peste 400 kilograme) 140—141 fileri kgramul. Tânări grei (peste 320 kilogr.) 140—141 fileri kgramul. Tânări mijlocii (părechia 251—320 kilograme) 140—141 fileri kgr. Tânări ușori (părechia până în 250 kgr.) 140—141 fileri kgramul.

Târg de nutrețe. Fânul de calitate mai bună 2 cor. 90—3 cor. 30 fileri; mai slab 2 cor. 50—2 cor. 70 fileri. Mohor 3 cor. 80—4 cor. — fileri. Paie de culcuș 1 cor. 75 fileri; paie de jup 2 cor. 30 fileri. Șișcă 2 cor. 40 fileri. Fân presat 2 cor. 80—3 cor. 10 fileri. Paie presate 1 cor. 40—1 cor. 60. Tot câte 100 kgr.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 3 Martie 1907.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—klg.)	7.51—7.52
Secară pe Aprilie 1907	6.82—6.83
Orz pe 1907	7.46—7.47
Cucuruz pe Maiu 1907	5.21—5.22
Grâu pe Octomb. 1907	7.88—7.89

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907.	7.53—7.54
Secară pe Aprilie 1907	6.84—6.85
Orz pe Aprilie 1907	7.47—7.48
Cucuruz pe 1907	5.20—5.21
Grâu pe Octomb. 1907	7.89—7.90

III. Târgul de porci Köbánya.

(Raportul halei comerciale din Budapesta—Köbánya)

Prețuri de porci grași: Porci ungari de prima calitate Bătrâni, grei (părechia peste 400 kilg.) — fil. Tineri, grei (părechia peste 320 kilg.) 126 — 127 fil. Tineri mijlocii (părechia 250 — 320 kilg.) 128 — 129 fil. Tineri ușori (părechia până la 250 kilg.) 128 — 129 fil.

Bursa de bucate din Timișoara.

Timișoara 2 Martie.

Grâu 75 kil. 6.30—6.40, 76 kil. 6.40—6.50, 77 kil. 6.50—6.55, 78 kil. 6.60—6.65. Grâu (marfă mercantilă) 75—76 kil. 6.30—6.35. Secară 5.60—5.70. Orz 5.60—5.70. Ovăs 6.40—6.50. Cucuruz 4.40—4.45.

II. Producte.

— Prețurile socotite după 100 kgr. și în bani gata. —

Unsoare de porc	143—144—
Slănină	110—111—
Prune uscate de Bosnia	26.50—17.50
Pezmet de prune	42—43—

Piața din Arad.

Cursul spiritului.

Spirit rafinat en gros	158
" " " " detail	160
Spirit brut en gros	156
" " " " detail	158
Lături uscate per kilg.	15

Piața din Aradul nou.

Vremea s'a înăsprit din nou. Noroc că sămănăturile au căpătat iar un acoperământ de zăpadă, pot suporta înghețul. Târgul a fost slab cercetat, căutare abea a fost. S'a vândut.

500—600 mm. Grâu	6.50—6.60
400—500 " Cucuruz	4.20—4.25
Semnare nominală, Ovăs	6.20—6.30
" " " " Orz	5.80—9—
" " " " Secară	5.50—5.60

Prețurile în coroane, per kgr.

Poșta Administrației.

A. D. Brad. Am primit 22 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1907.

Dumitru Pantea, inv. Marosoroszfalu. Am primit 5 cor. până la 1 Februarie 1907.

A. V. Alibunăr. Am primit 12 cor. ca abonament până la 1 August 1907.

Redactor responsabil Sever Bocu.
Editor-proprietar George Nichin.

Pământ de vânzare.

În hotarul comunei Jánosda (com. Bihor) e de vândut 330 jugere de pământ cu edificiile cu tot. Cine voește se cumpere să se adreseze la mine.

Salonta, la 27 Febr. 1907.

Dr. GEORGE ROCSIN,
advocat.

Vânzare de ocazie.

6484 jugăre catastrale de pământ de arat. negru, ținut șesos, se vinde și în părțile, Dela 20 jugăre în sus cu armoțizaje în 50 de ani.

Informațiuni la A. M. Deutsch strada Salacz, Arad.

Câștig mare.

Reprezentanți capabili, funcționari, etc., își pot crea un frumos câștig accesoriu adresându-se: **Agenței de publicitate Pressa, București** o o pentru S. B. Nr. 14. o o

Mamele lăptătoare

se simțesc adese de tot obosite în timpul, când au mai mare lipsă de puteri și de sănătate, ca să-și poată împlini datorințele de mamă. În urmare mai ales dinsele află mijlocul neîntrecut de nutriție și întărire în *Emulsiunea lui Scott*. Pregătită din oleu de ficat de știucă cu adaus de var de acid fosforic și natron, necondiționat că e bună, foarte ușor de mistuit, aduce apetit, și astfel pentru mamele tinere e mai bună decât oricare alt mijloc. Cu ajutorul *Emulsiunii lui Scott* înceată slăbiciunea și prindem iute plăcere de viață. *Emulsiunea lui Scott* are efect cu mult mai mare și e mai de primit, decât oleul de ficat de știucă. (1)

Semnul, că *Emulsiunea lui Scott* e veritabilă este breveta: «un om, care poartă în spate o știucă mare».

Cu provocare la foaia aceasta și trimițându-se 75 fileri taxă de timbru trimite franco un model.

Dr. BUDAI EMIL, «Városi Gyógyszertár»

BUDAPEST, IV. Váci utca 34—50.

Prețul unui flacon original G. 2.50

Se află în fie-care apotecă.

Croitorie elegantă de haine bărbătești.

Inokai Tóth Lajos

Arad, Palatul Neumann

Stofe de prima calitate englezești. În special

==== Croitorie pentru preoți. ====

Reverenzi, pardesiuri și alte haine la comandă ori gata.

Își recomandă bogatul magazin care este primul în Arad.

— — Prețuri solide. — —

Să nu mai suferi nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de ghiată (jégszesz).

E singura mângâiere pentru cei ce sufer de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director Z. Szöke Albert din Panczélseh îmi scrie următoarele:

Spiritul de ghiată l'am primit cu nădejde; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la durere de măsea, la durere de stomach, la durere de înțepenirea gâtului și odată la durere de cap l'am folosit cu deplin succes. Îl recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce sufer.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minunatul Spirit de ghiată a întrecut D-Tale — toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő

Josif László, paroh.

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de ghiată (jégszesz)

cu întoarcerea poștei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de ghiată.

A t k á r

Bander Gábor, măsar.

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțumită, prin cari e

laudat spiritul de ghiată.

Aceste puține specimene dovedesc eselența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

H A T V A N.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimiț franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

— Să ne ferim de imitațiuni. —

Ladányi Ferenc

AURAR ȘI JUVELIER

Temesvár (Timișoara) Belváros

strada Jenő főherceg 11 (casa Koch).

Asortiment bogat

**În articli de aur și argint
și bijutării**

în execuția cea mai modernă, cu prețuri moderate.

Atelier special pentru lucrări nouă și reparaturi, aurituri de unelte bisericesti etc. etc.

Aur, argint și platină veche

se schimbă ori se cumpără cu prețul cel mai mare.

Cuie frig

se încălzească cu

cărbune de cărămdă prusacă

care se capătă numai în ferăria

BERTA TESTVÉREK

ARAD

Piața Andrássy nr. 3.

— Telefon 386. —

Tot acolo unicul magazin de grav argintă „VENUS” pentru lustruirea sobelor.

— Mare magazin de patul. —

**Dacă vrei să cumperi
ghete bune și țititoare**

de lângă prețuri ieftine

să te adresezi la pantofarul

Gzernóczky Mihály

ARAD, str Kossuth nr. 67

care are mare asortiment de ghetă pregătite de el însuși.

Comandă după măsură se fac prompt și ieftin.

Mijlocul cel mai bun de înfrumșețare din lume!

Crema de față Regina

care pentru însușirea neîntrecută de înfrumșețare la expoziția din 1900 Paris a fost premiata.

Crema Regina curată în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. Un borcan 1 cor. 40 fl.

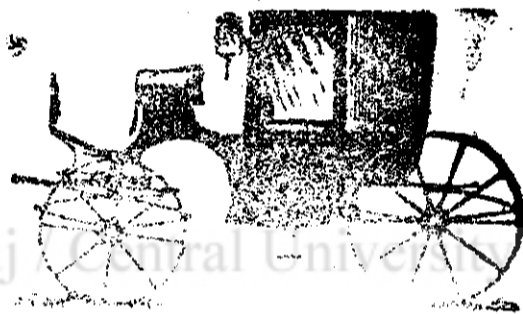
Pudra Regina se recomandă ca cea mai bună dintre pudrele de pân' acum cunoscute. Se vind în culoare albă, roză și cremă. O șcutulă 1 cor. 40 fl.

Sapunul crema Regina e sapunul cel mai bun de toaletă pentru înfrumșețarea feței. O bucată 70 fl.

De vândut în laboratorul chemical a lui

**Temesváry József, apotecar
SZEGED, Petőfi Suğár-ut**

și la Török József, apotecar, Budapest, Király utca.

Nrul telef. 489.

Prima fabrică de căruță de pe câmpie

Ifj. Hodács János

SZEGED Strada Kistisza nr. 4.
(Urmarea str. Maros)

Magazin mare permanent din diferite
caruță noi domnești

Se pot căpăta pe lângă prețuri foarte
avantajoase

caruță folosite, în schimb (phaltone cu acoperiș și fără acoperiș, sănii ect. ect. . . . .

Catalog ilustrat în cinste și fără porto.

Comerciant

român, de 25 ani, garcon cu avere nemis-cătoare în preț de 80.000 cor. dorește a se căsători cu o domnișoară română, etate până la 20 ani, având avere în bani 6—10.000 cor.

Oferte însoțite cu fotografie sub adresa «Romul» la administrația «Tribunei» Arad.

Cimbalmă

se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloage mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta «ȘCOALA» de cimbalmă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fl., a III-a 3 cor. 60 fl. După trimiterea banilor espedez gratuit

VARGA PÁL

fabricant de cimbalmă și de muzice

MAKÓ (casa proprie).

Sirupul de miere de teiu alui HALÁP

aduce mari servicii celor tuberculoși, și ori și căruia care tușeste, care e răgușit, răcit, fără apetit și care slăbește.

De multe ori o tușă neluată în samă și ne vătămătoare e semnul tuberculozei.

Nimeni să nu aștepte înrădăcinarea răului, ci să-l stărpească, deși când incolțește, iar unde să observă, să fie nimic prin

Sirupul de miere de teiu alui Haláp

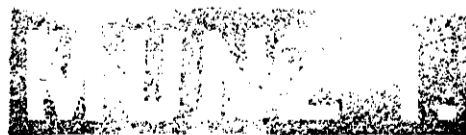
care are influința sigură la dureri de piept, tușă, răceală etc. Sticlă de probă 3 cor., sticlă mare 5 cor. — După trimiterea a banilor înainte se capătă numai

în farmacia „Apostol”, Budapesta

József-körut 64/29.

În vitrinele mele se pot vede permanent noutățile de modă cea mai cu gust provăzute cu prețurile cele mai concureabile.

Fondat la 1860

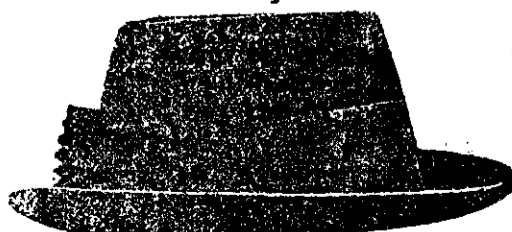
ARAD

prăvălie de pălării și modă de domni

Furnisorul corpului ofițeresc dela regimentului ces. regesc Nr. 33.

PĂLĂRIE „RECLAM“

(calitate distinsă) 3 Cor. — fl.
Pălărie format șic 4 Cor. — fl.

**Ciorapi de primăvară
și vară de legătura cea
mai tare.**

3 părechi de culoare in-cihse sau colorate de-schis . . . . 1 Cor. 50 fl.

3 părechi eleg. color. și văr-gate la modă 1 Cor. 80 fl.

3 părechi închise sau colo-rate mătăsii 2 Cor. 20 fl.

3 părechi de calitatea I-a văr-gată . . . . 2 Cor. 80 fl.

Furnisorul funcționarilor de stat.

Cămașă

de modă colorată

cu piept încreștit (imitație de batist) bucată . . . . . 3 Cor. 30 fl.

Cămașă de modă colorată pentru turiști și călători (imitație de batist) . . . 3 Cor. 30 fl.

Cămașă de modă colorată pentru turiști și călători (zebr englez) bucată . . . 4 Cor. 40 fl.

Primes albături după croitura cea mai perfectă.

Furnisorul funcționarilor de stat.

S-a fondat la anul 1874.

HAINE pentru bărbați, juni și copii

din materie de cea mai bună calitate, cele mai moderne, cel mai bun croi, paltoane și pardesii de toamnă și de iarnă în cele mai favorabile condiții -- și mai ieftine prețuri la --

Moskovitz Zsigmond

Liferantul inteligenței române

A * R * A * D, Edificiul teatrului.

● Filiala în Piața Libertății Nro. 1. ●

Toate vestmintele gata, la dorință se întocmesc conform corpului, fără alta renumerație.

**În fiecare săptămână
MARFĂ NOUĂ!**

Telefon Nro. 534.

BASĂ SIGURĂ

ANDRÉNYI
SEK
ARAD

AROMĂ RECUNOSTINȚA
PROSPĂTĂ RECREATOARE ESPERTILOR

SISTEM BOUQUET MĂRGELE
FRANCS MINUNAT ESCELENT
TRADIȚIONAL MĂRUNTE

MANIPULARE ÎNGRIJIRE VINURI ALESE Vii
DE CONSTIEN- CU GRIJE PROPRII
SPECIALITATE ȚIOASĂ MARE DE MODEL

Advocatul LENTHE GUSZTAV
ș'a deschis
cancelaria advocațională
în ARAD
Piața Szabadság No 9.

A n u n ț.

Am lipsă de un învățcel, care să aibă cel puțin etatea de 14 ani, să fie de naștere român și să știe vorbi, ceti și scrie românește și ungurește.

Vasile Ciorogaru,
comerciant,
Român-Pécska.

1-4 (8)

Fluidul lui Kwizda

Timbrul șerpelui.
Fluidul turiștilor.

Să unge pielea cu acest fluid pentru întărirea vinelor și a mușchilor. Turiștii, bicicliștii și călăreții îl întrebuințează pentru o-să înviora după drumuri îndelungate.

Prețul unei flacon || O jumătate de flacon
2 coroane. || 1 cor. 20 fil.

Ioh. Francisc Kwizda
furnisorul curții ces. și imperiale și al curții principare bulgărești.
Farmacist, KORNEUBURG lângă Viena.

Au sosit obiecte de ocaziune!

Brunner Béla

prăvălie de modă și specialități.
Arad, în piața Szabadság nrul 20.
(Strada Forray, palatul contelui Nádasdy.)

Recomandă magazinul său bogat de marfă, unde se pot căpăta cele mai frumoase cadouri de ocaziune.

Pălărilile cele mai moderne, cămeși, gulere, mănuși, cravate, batiste, ciorapi etc.

Mare asortiment de coloniale Franceze și Engleze.

Mare târg de ocaziune!

Prețuri ieftine! Serviciu prompt!
Comande din provincie se efectuează la moment

Vite nobilitate

ca în anii trecuți, așa și acum au fost

Prima pepinerie cu vite nobilitate de pe Târnave

Proprietar FR. CASPARI, Mediaș 19 Ardeal

Singură în toată Ungaria, care au liferat mușterilor vite nobilitate sănătoase, diferite sorturi nobilitate. Și în viitor numai exclusiv la această școală de viticultură se căpăta cele mai bune vite de diferite sorturi nobilitate pentru Vin, Vin-Dessert și Extra sorturi de vin de masă. Proprietarii de vie au avut rezultate minunate cu sădirea de astfel de vite.

La cerere se trimite catalog ilustrat, franco și gratis. cu multe scrisori de mulțumire și recunoștință.

Toată imitarea și reproducerea va fi pedepsită.

Unicul veritabil o
Balzamal Thierry
provăzută cu marca „Călugărița verde“ sub scutul legii. Cel mai vestit și neîntrecut medicament contra perturbațiilor de mistuire, sgăriuri de stomac, colică, cathar, dureri de pept, influență etc., e foarte bună la începutul tuberculozei. Se căpăta în 12 sticle mici, sau în 6 duble, ori în una mare deosebită provăzută cu încheierea patentată. Prețul 5 cor. cu porto.

Unsoare Centifolia Thierry recunoscută ca „non plus ultra“ contra rănilor vechi, aprinderi, vătămări, răbiri, precum și tot felul de umflături. 2 borcane cu 3 cor. 60 fil. cu porto.

Banii se trimit înainte ori se ridică prin rambursă.

Apotheca Thierry în Pregheda

lângă izvorul mineral de apă acra Rohits Sauerbrunn. Depozite în următoarele apothecă: în Arad la FÖLDES KELEMEN și la HAJOS ARPAD.

Atenție! Fac atenții mai ales pe revanzători să fie atenți la cumpărare și comandă la balzamal meu brevetat prin lege. În senzul §§-lor 23 și 25 se espun toți cei ce nu cumpără balzamal pregătit în apoteca mea, ea altul fals și care nu este provăzută cu brevela „Călugărița verde“, dar mai ales revanzătorii se pedepsesc cu o pedeapsă de 4000 coroane sau cu închisoarea corăzpunzătoare de un an. Tot așa stă lucrul cu celelalte amestecături fără orice preț srigate în piețe, cari însă nu sunt bune numai pentru a stoarce și înșela publicul.

Vânzare de VIN
în mare și mic,
producțiune proprie,

din podgoria Șiriei.

Vin nou alb, litra	—	cor. 52 fil.
Vin vechiu alb	—	„ 64 „
Rizling alb	—	„ 80 „
Schiller (roșu)	—	„ 56 „
Vin roșu vechiu	1	„ — „
Rachiu de drojdie, fabricat propriu, rafinat și rachiu de prune	1	„ 60 „
Pelin sârbesc, veritabil	1	„ 20 „

Se poate căpăta la

Quirini Sándor,
Arad, Anlich Lajos-utca 7/e.

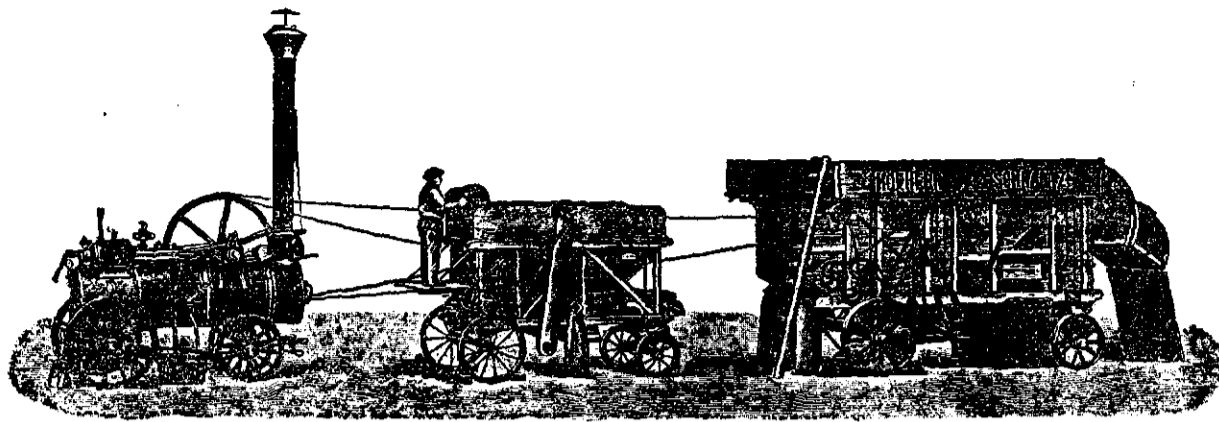

Antonie Karácsnyi, Arad

La „Cânele negru“.

Recomandă băcănă sa bine asortată cu tot felul de mărfuri coloniale
Prețurile cele mai moderate.

Sprijiți pe comersantul român!

HOFHERR ÉS SCHRANTZ

Garnituri de triori cu aburi

cu presse late de paie și elevatoare,

Locomobile de benzin cu mașini de treierat

de ale lui HOFFER ÉS SCHRANTZ

Și tot felul de articli economici și tehnici.

Mașini de secerat și legat sistemul MC. KORMICK.

Reprezentantul general:

EDUARD KARNER

deposit de mașini, TEMESVÁR, oraș (Belváros).

Cancelarie: Strada Báthori nr. 1.

Deposit: Erőd-u. nr. 5.

Predare de prăvălie.

Am onorul a aduce la cunoștința onoraților mei cumpărători și comandanți, că

mi-am predat

prăvălia

cu întreg asortimentul

dlui Bretska Károly.

Drept acea rog pe onor. mei cumpărători și comandanți, ca pe urmașul meu, care va conduce prăvălia sub numele de SEELINGER M. M. UTÓDA, să-l distingă cu atenția și prețuita comandă.

Pentru părținirea de pân'acum exprimandu-mi deplina mulțumita, am ramas

cu deplin respect

Seelinger M. Andor.

Primire de prăvălie.

Am onorul a aduce la cunoștința P. T. public, că

am primit

prăvălia de ghetete alui Seelinger M. Andor

Piața Libertății (Szabadság-tér)

și o voui conduce sub

firma Seelinger M. A. utóda.

De oarece firma a devenit cu întreg asortimentul astfel cu toate calapoadele, sunt în plăcuta poziție, că comandanții cari au primit ghetete ortopedice anume, se pot adresa și mai departe cu toată încrederea la mine.

Totodată aduc la cunoștința P. T. domni comandanți, că am petrecut 6 ani și jumătate la înaintașul meu că și conducător de lucru și în acest chip am cunoștința deplină a pretențiilor onoraților comandanți.

Mă voui nisui din toate puterile, ca să păstrez și pe viitor renumele firmei prin prețuri solide, muncă durabilă și efectuare promptă și prin aceasta să câștig și pe mai departe încrederea onoratului public. Rugându-mă și pentru mine de sprijinul prețuit al onoratului public, sunt

cu tot respectul

Seelinger M. Andor utóda
Bretska Károly.

Telef. n-nr 469.

Telegr.-adr.: „G üner Varga“

Grüner és Varga Szeged

Cheque-cont la Posta Ungară 16,308, la cea Austriacă 99,403. -- Giro-cont la Banca Austro-Ung.

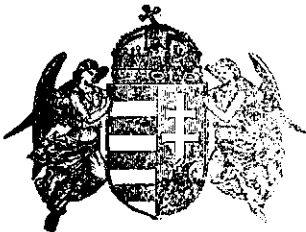
Manufactura de cânepă, în și justă.

Tot felul de ștreanguri de cânepă, - ștreanguri de sârmă, - Gurtuni, - vadră din cânepă, - ață de țesut (sfoară), - cânepă și călți, - Dresni-saci, poneve, pânză jută pentru pachetare. Articoli pentru economii: ștreanguri pentru căruțe, mrejă de acoperit caii, hamace (pat).

SPECIALITATE: Mrege, leagăn pentru copii, legături pentru snopi.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

**TURNATORIA
DE CLOPOTE**

Fabrica de scaune de fer pentru clopote -- alui

ANTONIU NOVOTNY

TIMIȘOARA-FABRIC

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

CLOPOTELE GĂURITE

de dînsul inventate, și premiate în mai multe rînduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S

și au un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător — pentru preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca și spre turnarea de toace de metal. — Preț-curanturi ilustrate gratis.

CONSTANTIN DOBRIN

institut de vopsire și chimie

Lugoș, strada Nedelco nr. 65.

Vopsire și curățire chimică. Tot felul de haine bărbăești, femeiești și de copii, proderie de mătăsă, uniforme, covoare de pat și masă, tapeturi, dantele, haine de batist și pique etc.

Garnitură de mobile și tapeturi. La dorință se curățese la casă.

Specialitate: Paltoane de piele, mănuși glacé vopsite negru. haine de doliu se vopsesc negru în 24 de ore.

Perdele se vopsesc și curățesc foarte ieftin.

„HUNGARIA“

atelier de fotografie artistică

Arad, str. Forray nr. 1.

Cu profund respect am onoare a atrage atențiunea binevoitoare a onoratului public la

atelierul meu de fotografie

În atelierul meu se vor ocupa **cu fotografiile de băeți** și de aceia am aranjat pentru conducerea atelierului un specialist de primul rang în formarea fotografiilor de băeți,

Prețurile cele mai ieftine de cât la ori care atelier de fotografie. Când recomand atelierul meu artistic, fotografiile isbitor de ieftine și expoziția mea, aranjată la intrare în bunavoitoarea atenție a onoratului public, rog să mă sprijiniți.

Cu deosebită stimă:

„HUNGARIA“

atelier de fotografie artistică

Arad, str. Forray nr. 1.

